

Franci Markež

Trn v peti

Pred tedni je Tone Mizerit objavil v Svobodni Sloveniji odličan članek pod naslovom: „Punca, ti tega ne razumeš“. V tem članku bi razmišljali, ali je ta naslov pravi ali ne.

Strinjam se z njegovo vsebino, naslov pa mi daje povod, da opozorim na pojav, ki ga že dalj časa opažam v uradnem tisku v domovini, ko piše o nas, to je o politični emigraciji.

Politična emigracija je bila gotovo za komunistično vlado zelo boleč trn v peti. Bila je naseljena izven območja njenih krvavih posegov v svobodnih deželah in je zbirala, ohranjala in objavljala zločine te vlade z navedbo datumov, krajev, okoliščin, imen žrtev in večkrat tudi zločincev. Bolj malo spomina bi se ohranilo, če te emigracije ne bi bilo in bi tako komunistična vlada končala svojo dobo z na videz precej čistimi rokami. Ker pa te emigracije niso mogli uničiti, so jo popolnoma zatajili. Uradno je ni bilo in vsaka omemba njenega dela je bilo tveganje zapora in še kaj.

A razvoj dogodkov je šel v ne pričakovano smer in formalna komunistična vlada je morala zapustiti oblast. A kmalu se je vrnila kot neformalna komunistična vlada, ki se je kar hitro znašla in modro prilagodila novim razmeram. Opustila je teror in fizično preganjanje — to ni v modi v civiliziranih deželah — a je izpopolnila moderne metode nasilnega vladanja. Brez nasilja: samovoljno in nekontrolirano razpolaganje z državnim denarjem, nemoralne, nelojalne, a „demokratske“ politične spletke, posebno pa še obvladajne množičnih občil in s tem usmerjanje javnega mnenja. Kar je v slovenskem primeru precej enostavno, saj naši rojaki doma po več ko pol stoletnem treningu dobro odgovarjajo na medijsko manipuliranje.

Seveda je več tem, o katerih je treba državljanu „pravilno“ informirati: o veri, Cerkvah, šoli, domobrancih, nesposobnih in vladajočih politikih desnice in občasno seveda tudi o politični emigraciji, ki je sedaj ne morejo več ignorirati. Ne smejo dopustiti, da bi se njeno delo in uspehi ocenjevali preveč pozitivno v domovini. Res je, da so ohranili slovenstvo čez 50 let v čisto tujem okolju, da imajo svoja društva in domove, dopolnjevalne šole, slovensko versko življenje, kulturno udejstvovanje, ki je obrodilo na stotine knjig, umetniških predstav in del, vse tisto, kar so nekateri poenostavili pod oznako „argentinski čudež“. Vse to je bilo doseženo z lastnimi sredstvi, delom in trudom, brez kakršnekoli pomoči ali podpore iz uradne domovine, skozi več kot 45 let. Za uradne kroge pa nastane problem, da so to delo izvršili politični emigranti, torej z uradnega vidika izda-
emigranti, so morali zapustiti domovino,

ker so jo hoteli predati sovražniku. Nekaj se pa ne ujema v tem protislovju in morajo poskrbeti, da nevtralizirajo zanimanje in priznanje, ki ga to delo iz idealizma lahko vzbudi v javnosti. Zato je treba minimizirati vztrajnost, trud in sadove tega dela in iskati, prilagajati, pretiravati in če treba, si izmišljati slabosti in napake te emigracije.

Najprej je treba poudarjati njen kvizlinški izvor, potem duhovno zaostalost, ki se izraža v mrznosti in nesposobnosti dojemanja vsega modernega, srednjeveško pobožnost in poslušnost voditeljem, ki nam sole pamet z preživelimi vrednotami in nam onemogočajo podvig do prostega duhovnega pleta. Potrebno je tudi odkriti na dnu našega požrtvovalnega, zastonskega in na desetletja trajajočega dela za skupnost koristolovstvo, iskanje prednosti, med katerimi naj bi ena bila nekaj tako izrednega, neprekosljivega, vsake sanje presegačega, kot je zastonski obisk Slovenije kot nagrada za tudi 40-letno zastonsko poučevanje v slovenskih šolah v tujini.

O vsem tem je treba javnost inteligentno obveščati — niso več časi za Čučkovo pisarijo o „počasnem umiranju“. Uradni krogi naročajo to delo izbranim inteligentom — stvar mora biti na višini, da bo verjetna. Nekateri teh do potankosti poznajo našo skupnost, drugi so bili tu le na bežnem obisku. Dobijo nalog, da za primerno nagrado pišejo o teh naših slabostih in napakah, večkrat tudi v dolgih člankih, v katerih je navadno zraven še nekaj pohvale — da se malo zamegli glavni namen pisanja —, a je vse tako spretno predstavljeno in podano, da v bralcu puste jasen vtis, da od izdajalcev ni pričakovati nič pristno dobrega.

Ali pa so ti spisi namenjeni emigraciji sami, da bo spoznala nesmisel svojega prizadevanja, saj sta itak asimilacija in izginotje neizbežna. In „muerto el perro, se acabó la rabia“ — ko nas ne bo več, no bomo nikogar več motili.

Te namere lahko najdemo v spisih M. Jenšterla, A. Rota, morda še koga in katere druge, in pa sedaj pri Alenki Puhar, ki naša prizadevanja prav dobro razume, a je dobila nalogo, ki jo vestno izvršuje, da nas zasmehuje in da naše delo kar se da razvrednoti.

DRŽAVNI TOŽILEC

Slovenska vlada je razpravljala o kandidatih za novega generalnega državnega tožilca namesto Antona Drobniča. Stališča so zblížana, možen kandidat za generalnega državnega tožilca pa je vrhovni državni tožilec Jože Friedl. Do končne odločitve naj bi prišlo v najkrajšem možnem času. Eden od sedmih kandidatov, vrhovni državni tožilec Franci Mazi, je umaknil svojo kandidaturo. Zgleda, da Barbara Brezigar, ki jo podpira SLS, ne bo izbrana.

Medijski napadi na nadškofa

V Delu so pred nedavnim napadli ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta ker naj bi v Kopru dejal, da „brez vzgoje za vrednote je tako kot v šolski zasnovi, ki ni šola, ampak dresura za nemške ovčarje“.

Članek je komentiral, da nadškof, ki je v Slovenijo očitno prišel z drugega „mentalnega planeta“ ne razume, da njegova militarna, avtoritarna in netolerantna bitka za gospodstvo v šolskem prostoru zgolj briše ogromne razlike, ki so se ob uveljavljanju šolske prenovne artikulirale v demokratični javnosti. S svojimi shrljivimi nastopi je dosegel homogenizacijo tam, kjer je nikoli ni bilo. Rode se je podal v spopad za nadzor nad vzrejnimi knjigami v „pasji šoli“.

Rode naj bi zelo nedemokratsko zagrozil „to šolo bomo po demokratični poti zrušili ob prvi priložnosti, ko bo to mogoče“, in pri tem, kot se mu rado dogaja v

zanesenih trenutkih, ne da bi trenil, žrtvoval nekaj temeljnih krščanskih vrednot, ki bi jih moral poosebljati. In ki bi jih želel videti tudi v šoli, saj so najbrž krščanske vrednote tisto, za kar je napovedal boj, „če bo treba pet, deset ali petdeset let“.

V sporočilu Slovenske škofovske konference so poudarili, da je „zavajajoče in senzacionalistično obveščanje javnosti spodbudilo vrsto krivičnih komentarjev v javnih glasilih in grobih napadov v javnosti na osebo nadškofa Franceta Rodeta“.

Nadškof Rode je na predavanju o vlogi Cerkve oz. religije v družbi v koprskem gledališču v zvezi z vzgojo za vrednote povzel misel znanega nemškega filozofa, da demokratična družba živi od vrednot, ki jih sama ni sposobna proizvajati, ampak jih dobiva od drugod. Dajejo jih družina, Cerkva, skupnost.

SŠK Ta pojasnjuje, da je nadškof Rode tedaj obžaloval, da koncept naše šole „zavrača vsako vzgojo k vrednotam“ in kot dokaz navedel izjavo nekega nasprotnika šolske vzgoje za vrednote, ki je to označil z besedami: „To je dresura za nemške ovčarje“. Torej ravno narobe, kar trdi članek, in „gre za popolnoma nasprotno in nemoralno zavajanje javnosti“ ter „žalljivo in krivično obdolžitev nadškofa“.

SŠK „kar najostreje protestira proti takšnemu načinu poročanja in zavajanja javnosti, blatenja ljudi in ustanov, ki jih predstavljajo“. Z zaskrbljenostjo ugotavlja, da „pri tem ne gre samo za posamezen primer, temveč za bolj ali manj stalno prakso, ki še najbolj spominja na nekdanje naročene partijske linče“. To pa je po njihovem mnenju ravnanje, ki ne sodi v demokratično družbo, temveč v ropotarnico preživelih totalitarnih režimov.

FINANCIRANJE SLOVENCEV PO SVETU

Parlamentarna komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je soglasno imenovala predsednika komisije Marijana Schiffererja (SKD) za predstavnika komisije v posebnem posvetovalnem telesu, v katerem bodo sodelovali predstavniki pomembnih in reprezentativnih znanstvenih, kulturnih in gospodarskih dejavnikov Slovenije in avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah.

Ustanovitev takšnega telesa predvideva resolucija, ki jo je državni zbor sprejel že pred časom. Ustanovitev posvetovalnega telesa bo vladi predlagal Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Komisija poziva ta urad, naj v roku enega meseca poda podrobno poročilo o finančni podpori Slovencev v zamejstvu in po svetu v letu 1998 ter podroben finančni načrt za finančno podporo v letu 1999. Komisija bo poročilo in načrt obravnavala do konca letošnjega februarja.

STRAN 3:

50 let mendoškega zbora

Zgodilo se je v Sloveniji...

KORAK NAPREJ

Vlada je 14. januarja sprejela besedilo, ki naj bi bilo podlaga za izhodišče za morebitna mednarodna pogajanja za sklenitev delnega sporazuma med Slovenijo in Svetim sedežem. Besedilo je plod dela obeh komisij, vladne in cerkvene, na ločenih sejah, zdaj pa bo predložen v obravnavo in odločanje na skupno sejo predvidoma v prvi polovici februarja.

DUHOVNA OSKRBA V BOLNIŠNICAH

V prostorih Bolniške župnije v Ljubljani se je 19. januarja zbralo 28 duhovnikov, ki delujejo v slovenskih bolnišnicah. Na posvetu so pregledali duhovno in versko oskrbo v bolnišnicah. Med drugim so ugotovili, da so se razmere v bolniški pastoralni občutno izboljšale; večina bolnišnic že ima kapele, pa tudi zanimanje za takšno duhovno pomoč bolnim s strani bolnišničnega osebja je vse večje. Duhovna oskrba bolnišnic naj bi bila eno tistih področij pastoralne, ki bo v prihodnje urejeno s posebnim sporazumom med Slovenijo in Svetim sedežem.

KUČAN SPREJEL NUNCIJA

Predsednik Milan Kučan je 29. januarja sprejel nuncija v Sloveniji msgr. Edmonda Farhata. Sogovornika sta govorila o letos napovedanemu obisku papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji. Apostolski nuncij Farhat je predsednika Kučana seznanil z načrti Cerkve za reorganizacijo škofij v Sloveniji.

POSILANCI SKD VZTRAJAJO PRI IZSTOPU

Poslanska skupina Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) vztraja pri svojem prvotnem sklepu, da poslanci SKD, ki so člani odbora za mednarodne odnose - Lojze Peterle, Miroslav Mozetič in Marijan Schiffrer - dokončno izstopijo iz omenjenega odbora. Janez Podobnik je poslance SKD pozval, naj vnovič premislijo o omenjeni odločitvi. V poslanski skupini SKD menijo, da ni nikakršnega vzroka za spremembo sklepa, saj sramotni fizični izpad poslanca Jelka Kacina do danes ni imel nikakršnih posledic.

SLOVENSKO UREDNIŠTVO RAI PROTESTIRA

Novinarji slovenskega uredništva italijanskega radia v Trstu so ugotovili, da še vedno niso bila rešena številna vprašanja, ki zahtevajo jasne in sistemske odgovore, med drugim tudi v zvezi z napovedano uresničitvijo t.i. čezmejne televizije. Zato bodo nadaljevali s protesti, kar pomeni, da bodo njihova radijska in televizijska poročila lahko tudi okrnjena. Ugotovili so, da podjetje RAI ni upoštevalo objektivnih potreb, še zlasti pa ni dodelilo zadostnega števila snemalcev za slovenske televizijske oddaje.

NAJ TUDJMAN POPUSTI PRI PIRANU, KUČAN PA PRI CESTAH

Tako kot si Slovenija ne želi imeti zaprtega morja, tako tudi Hrvaški ne ustreza sedanja cestna osamitev. Zato bi Hrvaška pri Piranskem zalivu in Savudriji morala popustiti, Slovenija pa bi morala popustiti pri cestah in Hrvaški dovoliti povezavo z Evropo. Naši politični voditelji bi naredili pameten kompromis, če bi se tako dogovorili, je v pogovoru za zagrebški Večernji list 24. januarja poudaril slovenski zgodovinar Vlado Habjan, nekdanji član slovenske komisije za meje.

ZBOR AVE BO GOSTOVAL V RIMU

Komorni zbor Ave iz Ljubljane pod vodstvom dirigenta Andraža Hauptmana in s predsednikom Zvonetom Žigonom bo gostoval v Rimu in Vatikanu. Pevke in pevci komornega zbora Ave bodo 5. februarja najprej nastopili v okviru praznovanja slovenskega kulturnega praznika v organizaciji slovenskega veleposlaništva v Rimu. V soboto, 6. februarja, pa bodo imeli celovečerni koncert v cerkvi sv. Ignacija, ki velja za eno najprestižnejših tovrstnih kulturnih prizorišč v "večnem mestu". V nedeljo, na predvečer dneva kulture, bo slovenska pesem zadonela tudi v baziliki sv. Petra, kjer bo zbor Ave pel po slovenski maši.

NOVI OBRAMBNI MINISTER

Predsednik vlade Janez Drnovšek je predsedniku državnega zbora (DZ) Janezu Podobniku 26. januarja poslal predlog o imenovanju Francija Demšarja za novega obrambnega ministra. Demšar je po izobrazbi doktor znanosti s področja fizike, trenutno pa opravlja delo državnega sekretarja v ministrstvu za znanost in tehnologijo.

Franci Demšar se je rodil leta 1960 v Ledinah pri Žireh, leta 1987 pa je opravil doktorat znanosti s področja fizike. Demšar je na Inštitutu Jožef Štefan opravljal delo raziskovalnega sodelavca, leta 1997 pa je bil imenovan za državnega sekretarja na ministrstvu za znanost in tehnologijo. Predsednik SDS Janez Janša je dejal, da so obljubljali za novega ministra "izkušeno" osebo, pa kot prejšnji od Janše dalje tudi ta ni za to usposobljen.

ZAGREB

Hrvaški zunanji minister Mate Granić je v hrvaškem parlamentu odgovarjal na poslanska vprašanja o odnosih s Slovenijo. Poudaril je, da ima hrvaška vlada do vprašanja štirih zaselkov v Istri - Mlini, Bužini, Škodelini in Škrile - zelo trdno stališče. Glede Piranskega zaliva je po njegovih besedah na vidiku začasna rešitev, ki je povsem zadovoljiva za Hrvaško. Za trajno rešitev pa bo verjetno treba za mnenje vprašati mednarodni inštitut za pomorsko pravo iz Hamburga, pri čemer da je Hrvaška v dobrem položaju in ima dobre argumente.

NADŠKOF RODE V TRSTU

Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Franc Rode je bil na povabilo tržaškega škofa Eugenia Ravignania in Duhovne zveze Združenja slovenskih duhovnikov na obisku na Tržaškem. Nadškof Rode je daroval mašo v župnijski cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v tržaškem predmestju Rojan. Srečal se je tudi s tržaškimi slovenskimi verniki in duhovniki v dvorani Finžgarjevega doma na Opčinah pri Trstu. Na tem dobro obiskanem srečanju je ljubljanski nadškof spregovoril o nekaterih perečih vprašanjih. Med drugim je opozoril na upadanje rodnosti v Sloveniji, spregovoril pa je tudi o odnosu med državo in cerkvijo ter o šoli v Sloveniji, ki je ena najbolj ateističnih v Evropi. Cerkev ne zahteva verouka v šoli, morala pa bi imeti svojo besedo pri vprašanju poučevanja predmeta o verstvih in etiki. Če bi ta predmet poučevali ateisti ali pripadniki drugih verstev oz. sekt, bi to vneslo zmedo. Če ne bo prišlo do rešitve tega vprašanja, je dejal nadškof Rode, bo cerkev odsvetovala vernim staršem, da vpišejo svoje otroke k pouku tega predmeta.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Trije tedni so pretekli od našega zadnjega opisovanja, pa se v deželi ni kaj dosti spremenilo. Pravzaprav bi lahko rekli, da je v glavnem pesem ista: predsednik potuje, medtem ko v vladni stranki ne najdejo izhoda iz notranjih sporov; opozicija kritizira, a ne nakaže jasne poti; dežela se pa trese vsled brazilske krize.

RAZNE POVEZAVE

Ko pišemo o povezavah, moramo vedno bolj paziti, kako zapišemo besedo. Če je z veliko začetnico (Povezava), gre za politični spoj radikalne stranke in Solidarne fronte, ki se kot združena opozicija enotno bori proti vladi in bosta na prihodnjih splošnih volitvah nastopili s skupnimi kandidati. Če pa pišemo z malo začetnico, mislimo na številne poizkuse združenja, predvolilnih, volilnih ali povolilnih paktov, ki zadnje čase rastejo kot gobe po dežju. In ker je argentinsko poletje doslej precej deževno, je teh gob vedno več.

Na tem področju se zlasti spretno suče bivši Menemov gospodarski minister Domingo Cavallo. Čeprav se je v domači Córdoba kaj slabo odrezal in se ni mogel povzpeti nad povprečje drugorazrednih strank, mu zadošča tistih 3, 5 ali 7 odstotkov, kolikor mu jih pač pripisujejo v raznih okrožjih, da se lahko spremeni v odločilno utež na volilni tehtnici.

Seveda njegova osebnost ni mila. Še kot minister je bil vedno žarišče polemike in sedaj kot politik to še stopnjuje. Kot mož, ki je politično izšel iz peronizma in mu je še vedno blizu, spretno igra svojo vlogo. Znano je, kako se je še kot gospodarski vodja države približeval in dobro razumel z Duhaldejem. Naravno je torej da sedaj kot kandidat tudi veže z njim tesne niti. A prav tako je znana njegova bližina drugemu kandidatu: tukumanskemu Ortigi. Sam pa je pretekli teden še nakazal, da bi lahko stopil v povezavo s katerikoli peronističnim predsedniškim kandidatom (vključno Reutemannom) le z Menemom ne. S tem se je seveda jasno izrekel proti ponovni predsedniškovi kandidaturi.

Seveda se Cavallo najbolj jasno nagiba na stran Duhaldeja. „Duhalde in jaz lahko nudiva ljudem spremembo in odločnost,“ je prepričeval pretekli teden. In nedvomno je Duhaldeju Cavallova bližina kaj dobrodošla. Ena guvernerjevih šibkih točk je namreč ta, da je v svojem zanosu, da bi se razlikoval od Menema, kritiziral gospodarski model huje kot opozicija. Zato iz gospodarskih krogov (zloglasni establishment) nanj gledajo z nezaupanjem. Cavallova bližina je tista garancija, ki jo Duhalde potrebuje za boljše odnose z domačimi in mednarodnimi finančnimi središči.

Da pa je mera polna, so tako predstavniki Povezave (De la Rua) kot Cavallo v Švici na mednarodnem gospodarskem zborovanju v mestu Davos enotno nastopili v obrambo argentinske stabilnosti in proti predsedniku Menemu. Je mogoče misliti na politično zblizanje med Cavallo in Povezavo v primeru Menemove kandidature? „Vse je mogoče v tej deželi.“

KDAJ VOLITVE?

Seveda bi bilo treba najprej vprašati, katere volitve. Nekateri opazovalci celo trdijo, da je bolj važno kdaj bodo notranje volitve v peronistični stranki, kot pa kdaj bodo končno splošne volitve.

Čeprav je Menem te dni izjavil, da bodo notranje volitve lahko aprila, a bodo o tem končno odločili kandidati sami, je splošno znan njegov namen, da bi z njimi odlašal čim dalj bo mogoče. Saj je tudi rekel da „45

dni volilne kampanje popolnoma zadošča“. Seveda temu nasprotujeta oba doslej oklicana kandidata (Duhalde in Ortega), ker vidita, da je Povezava določila že večino svojih kandidatov in ti že vodijo kampanjo, medtem ko peronistični volilci nimajo pojma ne kdaj ne koga bodo sploh volili.

Kar pa se tiče vsedravnih volitev, ima vlada posebno željo. Medtem ko je bila večina prepričana, da bodo v nedeljo 24. ali pa 31. oktobra, se je te dni zvedelo, da Menem namenja sklicati na sam peronistični praznik 17. oktobra, ki letos pade na nedeljo. Vsi vemo, kaj 17. oktober 1945 pomeni za peroniste. Vsi tudi vemo, da je zadnja leta vsaj v vladni bližini padel nekoliko v pozabo in da ga je sam predsednik omaloževal.

Ker predsedniku vedno priznavamo spretnost, povejmo da je tudi ta poteza izredna. A največja mojstrovina je ta, da slabih devet mesecev pred volitvami nihče ne ve, če bo končno Menem kandidiral ali ne; in če ne, katerega kandidata bo podprl, kdo bodo sploh kandidati, kdaj se bo to odločilo, in vendar, da je ob vsem tem njegova vlada ena najbolj stabilnih v tej drugi polovici stoletja in da vsled te nevarne politične igre domače gospodarstvo sploh nič ne trpi. Seveda, v etično plat te zadeve se avtor ne bo spuščal.

PROBLEMI (NE)VARNOSTI

Za konec se ustavimo še ob predmetu, ki zadnje tedne pritega splošno pozornost. Bralcem je znano (in marsikateri je to občutil na lastni koži), da je pomanjkanje varnosti eden hudih argentinskih problemov. Število zločinov se vsak dan stopnjuje in ankete kažejo, da je to ena bistvenih skrbi prebivalstva. Tega problema se je treba lotiti, zlasti, ker se nahajamo v volilnem letu.

Obstaja več načinov, kako zastaviti delo. Jasno je, da vlade (državna, mestna, provincijske) napenjajo možgane in mišice, da bi stvar vsaj nekoliko omilile. Istočasno pa je zvezni vladi padlo v glavo, da se lahko ljudi nekoliko pomiri, če najdemo kakega grešnega kozla, kateremu naprtimo skupne grehe. In ta kozel so postali ilegalni imigranti sosednjih držav.

Naenkrat so se v rokah vladnih funkcij pojavile statistike, ki so kazale ogromno prisotnost teh emigrantov pri udeležbi kriminalnih dejanj. Sam notranji minister jim je pripisal kar 70% udeležbe pri manjših zločinih. Številke so postale tako zanimive, da je končno morala policija sama priznati, da sploh ni točnih podatkov v tej zadevi, da se statistik o narodnostni komponenti raznih zločinov ne dela in da je vsaka trditev v tej smeri tako, „na oko“.

Kljub temu je naslednje dni in tedne sledila prava gonja proti emigrantom sosednjih držav in glavno vlogo v tem so igrali perujski priseljenci. Istočasno je vlada napovedala osnutek novega zakona o emigrantih, opozicija zagnala vik in krik, Cerkev spregovorila o krivičnih obtožbah in nevarnosti ksenofobije, itd., itd.

Kot pri vsem ostalem je treba ločiti pšenico od ljuke. Nekaj imigrantov sosednjih držav je res soudeleženi pri kriminalnih dejanjih, a v normalni sorazmerju. Resnično obstajajo mafije, katerih delo je za drag denar vtihotapiti priseljence. Zato je potrebna stvarna imigracijska politika, s katero država lahko brani imigrante pred nečloveškim izkoriščanjem, lastne državljanke pa pred izgubo delovnih mest. A vse to je treba storiti v ozračju resnosti in krščanske ljubezni, da ta obljubljena dežela, katera je tudi Slovence svojčas tako širokogrudno sprejela, ne zapade nevarnemu sovraštvu do priseljencev.

Slovinci v Argentini

San Martin Šolo, hej, smo zaklenili

„Bolje pozno kot nikoli“ se izgovarjamo, ko česa nismo storili ob pravem času. Naj velja tudi za to poročilo: bolje sedaj, predno nas dohitijo novo šolsko leto.

„Danes nas obdaja veselje, saj za njim je skrito veliko dela, truda, potrpežljivosti, ljubezni in želja“, je pozdravila Olga Kocićman starše, sorodnike in prijatelje otrok šole dr. Gregorija Rožmana v San Martinu na sklepni prireditvi v soboto 5. decembra. Osvežila nam je bogate misli škofa Antona Martina Slomška o materinem jeziku.

Osnovno šolo je zapustilo šest učencev: Martin Jerman, Andrej Peršuh, Ana Osterc Rapetti, Tatjana Truden, Maksimiljan Simičič in Gašper Potočnik (dopisna učenca).

Voditeljica gospa Katica Dimnik jim je čestitala k vztrajnosti in uspehu in jim izročila spričevala z iskreno željo, da bi z Bogom in ljubeznijo do slovenstva srečno hodili skozi življenje. Slovenski dom je osmošolcem podaril v spomin knjigo Slomškovo berilo.

Na oder so pricopotali otroci nižjih razredov in v pesmici Sonce zlato in luna ugotavljali, zakaj se Sonce in Luna nikdar ne srečata.

Zvezdoznanci iz 3. in 4. razreda so se spraševali, koliko je zvezd na nebu, in so v Runčičevi Janezek šteje zvezde našli zadovoljiv odgovor. Župančičev Ciciban pa se je spremenil v Cicibanusa in otrokom iz čarovniškega klobuka pričaral sonce, luno, zemljo in naposled igrice Zvezdica Zaspanka.

Učenci 5. 6. 7. in 8. razreda in bivši učenci so nas pod večjo roko režiserja

Maksa Boršnika popeljali v pravljčni svet. Igra je potekla zelo dinamično v užitek mlajših in starejših. Dovolite, da na hitro imenujemo vse nastopajoče: Zvezdica Zaspanka - Lucijana Dimnik, prva zvezda - Metka Kahne, druga zvezda - Danica Petkovšek, tretja zvezda - Mihaela Podržaj, komet Repatec - Aleksander Mavrič, Mesec - Marko Škulj, izklicevalec - Viktor Leber, Mož z daljnogledom - Jure Truden, razbojnik Ceferin - Jože Rupnik, policaj - Leo Belec, sladolekar - Andrej Peršuh (st.), pajac iz gumija - Zofija Kastelic, zamorec - Matjaž Peršuh, zvezdice: Tatjana Truden, Ana Rapetti, M. Evgenija Santana, Monika Mavrič, Erika Šenk, Nataša Rupnik, Saška Podržaj, Marta Belec, Julija Kastelic, Lucijana Jarc, prodajalca na štantu: Martin Jerman in Andrej Peršuh, občinstvo: Marjan Žerovnik, Tomaž Kastelic, Ivan Dimnik, Nikolaj Škulj, Maksi Hafner, Damjan Jerman, Danijel Leber, Boštjan Skale in Blaž Truden. Mnogo je bilo tudi nevidnih sodelavcev: Viktor Leber, Toni Kastelic in Tone Podržaj (scena), Angelca Miklič (ples), Katica Dimnik in Saša Golob (šepetalki), Rudi Dimnik (luči in zvok) Lučka Kastelic (glasba), Lučka Santana, Magdalena Belec, Regina Leber, Vera Podržaj in starši (obleke). Njihovo delo je bilo delžno močnega aplava.

Dan veselja pa se je prevesil v žalost in ganjenost, ko nam je voditeljica Katica Dimnik v svojem nagovoru sporočila, da se tudi ona poslavlja od Rožmanove šole. Ni dovolj in pravih besed zahvale za njeno požrtvovalno in neutrudno delo, ki ga je v

Pisma bralcev

SVEČANA MAŠA V SPOMIN GDČ. MIJE

Pravkar sem prišel z Jesenic, od svečane maše v spomin Mije Markeževe. Ne pomnim, da bi bila jeseniška cerkev tako prevzeta in prelita s sentimentom, obiska je bilo več kot dovolj, lahko bi rekel, da je cerkev redkokdaj tako polna. Pevci iz družine Debevec in drugi so pripravili vzdušje, kot ga jeseniška cerkev še ni videla, vsaj kar jaz pomnim. Tudi moj oče je delil isto mnenje.

zvestobi do domovine Slovenije 42 let opravljal kot slovenska učiteljica v Sloveniji v svetu.

V imenu učiteljskega zbora je Marta Škulj izrazila: „Dragocen zaklad nam zapuščate v varstvo: slovensko šolo! Vsa ta leta ste žrtvovali svoj „proti čas“ in približevali daljno Slovenijo, najprej nam in sedaj tudi že našim otrokom. Gojili ste ljubezen in spoštovanje do materinega jezika. Zahtevano, a pristrčno delo! Hvala lepa za vsako slovensko besedo, za vse ure v naši šoli!“

Besede zahvale vseh učencev je izrekel Andrej Peršuh.

Hvaležnost vseh staršev je izrazila voditeljica Magdalena Belec, predsednica Odbora staršev: „Težko vas bo nadomestiti. Vse izkušnje, ki ste jih pridobili v tolikih letih učenja, se ne dobijo v nobeni knjigi. Vaš trud je bil zelo velik in je obrodil bogate sadove: danes vaše učenke nadaljujejo s šolo.“ V le skromen spomin ji je izročila zlato broško v obliki Slovenije.

Po kratkem odmoru smo se zopet zbrali v dvorani in nestrpnost dočakali sv. Miklavža. Prišel je v spremstvu angelcev in parkljev. Otroke je lepo nagovoril in vsakega skrbno obdaril.

Že v začetku maše je župnik Milčinič povedal, da gre za zahvalo Mijinih učencev, med nastopajočimi so bili tudi trije Argentinci, njeni učenci. Po maši, ki so jo odpeli, so pred avditorijem Luka še enkrat eksplisitno povedal, da naj to razumejo kakor zahvalo gospodični Miji, ki se je vse življenje razdajala in ki je v marsičem zaslužna, da oni lahko pojejo slovenske pesmi.

NN, Slovenija

KAJ SE DOGAJA Z NAŠIM SODNIM SENATOM?

V Primorskem Dnevniku z dne 30.12.98 čitam, da je sodni senat že drugič zavrnil obnovitev sodbe proti ljubljanskemu nadškofu G. Rožmanu, kateri je umrl v Clevelandu in je tam tudi pokopan.

Ob tej novici sem se zgrozil in se vprašal: „Ali smo sploh pravna država s parlamentarno demokracijo?“ Da ima ta mlada, prvič v zgodovini samostojna država takšen sodni senat, ki potrdi sodbo vojnega in komunističnega sodišča Jugoslovanske armade, katera je najprej zaplenila orožje slovenske teritorialne obrambe in nato še napadla Slovenijo in se borila proti njej ter njeni neodvisnosti. To je res višek. Potreba, da se dejanja tega sodnega senata in imena, ki ga sestavljajo, obelodanijo teh tovarišev, da bo slovenski narod vedel kdo so ti „junaki“.

Istočasno pa je potrebno opozoriti slovensko javnost v svetu, da zadevo predstavijo vladam, kateri državljani so. Svetujem, da pomladne stranke nastopijo skupaj in celotno zadevo raziščejo in temu primerno ukrepajo.

še enkrat, ukrep sodnega senata je narodna sramota, saj je ta, demokratični sodni senat, že drugič, še enkrat obsodil in s tem legaliziral komunistično sodišče Jugoslovanske armade.

Sram vas bodi!

Levstik Vinko - Gorica

Petdesetletnica slovenskega pevskega zbora v Mendози

Leta 1998 je preteklo petdeset let, odkar se je večina slovenskih beguncev iz Avstrije in Italije preselila v Argentino. Glavnina mendoške slovenske skupnosti je prišla v Mendoza v zadnjih mesecih leta 1948. Pri prvi božični polnočnici, samo nekaj tednov po prihodu v novo domovino, se je prvič oglašil mešani pevski zbor, ki je letos dosegel 50 let neprestanega življenja.

To važno obletnico je naša skupnost praznovala v soboto, 26. decembra zvečer s slavnostnim nastopom pevskega zbora. Izšla je tudi jubilejna številka našega društvenega Glasnika. Predhodno je bil sestavljen celoten seznam vseh rojakov, ki so kedaj sodelovali pri pevskem zboru. Našteli so jih nad 160, od teh jih 20 že pokojnih. Po možnosti je bilo vsem ostalim, ki niso člani sedanjega zbora, poslano poročilo o tej obletnici in vabilo za sodelovanje pri nastopu. Na ta način se je na zaključnem delu koncerta pri treh pesmih pridružilo zboru 32 bivših pevcev, ki so se odzvali vabilu.

LUKA GRINTAL: O ZAČETKU

Pri sedanjem zboru še redno sodeluje Luka Grintal kot edini ustanovni član, to se pravi, da je izpolnil 50 let zvestega sodelovanja. Ko smo ga naprosili za spomin na začetek, je takole povedal: „Dobro se še spominjam, da smo na predvečer 9. novembra 1948 zapeli za god Božidarju Bajuku v emigrantskem hotelu v Buenos Airesu, ko smo še čakali na odhod v Mendoza. Nasle-

dni teden sredi novembra smo se pa zbrali v fari sv. Nikolaja tukaj v Mendози za nedeljsko popoldansko cerkveno pobožnost z g. Casermanom. Tokrat smo zapeli v kvartetu tisto lepo „Ko zarja zlati nam gore“ Božidar Bajuk, Silvester Štirn, Gabriel Prešeren in jaz. Škofjski kancler mons. Jakob je posredoval, da smo za božič imeli slovensko sv. mašo polnočnico v kapeli pri bratih maristih in takrat je prvič zapel naš mešani pevski zbor. Vaje smo imeli kar v delavnici por Kavki. Potem so se pridružili k pevskim vajam Šorc, Berlot, Božnar, Bajda in drugi. Zbor je naprej rastel.“

Ko smo ga nato vprašali, kako to, da ko so komaj začeli borbo za obstoj v nepoznanem okolju, so takoj poprijeli za zbornico petje, ter še, kaj bi svetoval mladini sedanjega zbora. Odgovoril je takole: „Lahko bi rekel, da smo prišli iz takega okolja, kjer smo stalno peli, vsi smo bili pevci. Petje nas je družilo! Vsako nedeljo smo se zbirali, družili in peli. Ko smo se dobivali, smo skupaj iskali delo, tukajšnjega jezika nismo poznali - pa smo prepevali. Doma, po večerni molitvi, smo vsak večer zapeli, tako so se naši otroci naučili štiriglasno peti. Ob nedeljah pa še z ostalimi družinami, ko so bili še šolski otroci. Ko so pa ti dorasli, so nastale organizacije in se je dejavnost razširila. Glavna skrb je bila preskrbeti in priti do lastnega prostora za celotno skupnost.“

„Za naš pevski zbor je delo, ki ga opravlja danes, velika naloga za slovensko skupnost in slovenstvo. Iskreno želim, da

bi zbor naprej obstajal in vršil svoje poslanstvo, ki ni omejeno samo na slovensko središče. Je čas, ko se je treba vključevati v to deželo, da preko nas spoznajo nas in našo domovino. Z veseljem opažam, da je veliko dobre volje in navdušenja, potrebna pa je tudi vztrajnost, ker zahteva delo v zboru veliko žrtve. Danes je vsak osebno močno zaposlen in zbor zahteva veliko časa za nastope, da dostojno zastopa našo slovensko kulturo.“

„Ob 50 letnici občutim neko iskreno zadovoljstvo, ker smo kljub občasnim težavam in različnim mišljenjem vztrajali in dosegli, da danes naši mladi in otroci - pojejo! Z velikim zadovoljstvom danes uživam uspeh 50 letnega truda, kar mi je v veliko zadoščenje. Čestitam predvsem mladim za veselje, s katerim se udeležujejo, kar nam je lahko v veliko spodbudo, da bo slovenska pesem še naprej donela. Želim zboru vso srečo, da bomo čez novih 50 let praznovali tudi stoletnico in kot Slovenci slovensko peli.“

KONCERT

Na sporedu koncerta je bila najprej Fr. R. Blažiča „Ko zarja zlati nam gore“, nato M. Hartman - M. Bajukova „Pomlad“, Kimovčeva „Teče mi vodica“, dalje Foersterjeva „Planinska“, znana koroška Pavla Kernjaka „Rož, Podjuna, Zila“, potem narodna „Misli na me“ in Foersterjeve „Naše gore“. Zadnji slovenski pesmi pa sta bili O. Devova „Stoji hartecl zahrajen“ in „Polka“, narodna v Bajukovi priredbi.

Sledili sta še dve argentinski skladbi in sicer „Canción de cuna para despertar un negrito“ (N. Guillén, C. Isella, H. De la Vega) in „La arenosa“ (M. J. Castilla, V. Tabush, C. Leguizamón).

Skupno z bivšimi pevci pa je končno zbor zapel Premrlovo Slovansko pesem, nato Mavovo v Bajukovi priredbi Ej, zato in Fleišmanov Triglav. Čeprav ni bilo izrecno povedano, smo starejši pevci doživeli evokacijo nepozabnega koncerta leta 1960 v Buenos Airesu, ko je mendoški zbor zaključil svoj prvi nastop skupno s petimi slovenskimi bratskimi zbori.

Brez pristranosti se koncert lahko omeni kot odličen. Zbor je trenutno dosegel dokaj dober nivo. Lepo ubran, zvoneč in prozoren. Posebej je omeniti izvrstno vokalizacijo, saj ni običajno, da se besedilo dobro razume. Posrečena in doživeta dinamika, posebej pri Polki, ki je v tem oziru zahtevna. Vse to je sad pridnega dela in pa tudi poklicne sposobnosti pevovodkinje Roxane Muñoz, ki ima poleg tega dovolj čvrst in posrečen značaj za uspešno vodenje. Za njo je ta naloga brez dvoma težak izziv, pa vse kaže, da je zastavila inteligen ten prijem. Tako se lahko razbere iz njenih izjav v vezivki za zlati jubilej v Glasniku, ko pravi:

„Glede na vsakega posameznega člana zbora, moram priznati, da občudujem kulturo, ki jo gojijo s vsakdanjim trudom, in sem hvaležna, ker so mi odprli vrata, da utegnemo skupno integrirati dva različna svetova. Želim tudi povedati, da globoko spoštujem izročilo prvih pevcev, ki danes živijo v srcu in grlu Luke Grintala, ki še vedno z vztrajno voljo sodeluje pri vsaki vaji. Pristrčno rada prisluhnem njegovim modrim in tehtnim nasvetom. Vem, da zgodovino narodov vsak dan vsi oblikujemo, vendar sem prepričana, da se jo najresničnejše gradi v spoštovanju do prednikov. Jasni pojmi, ki gotovo pripomorejo k dobro usmerjenemu in uspešnemu delu.“

Nadaljevanje prihodnjic

IZHODIŠČA IN SMER

Kakor je rojstvo novega otroka velik dogodek v družini, je rojstvo nove knjige velik dogodek v skupnosti, posebno še naši, ki ni velika. Zato je bil velik dogodek izid knjige *Izhodišča in smer katoliškega družbenega nauka*, ki jo je napisal dr. Marko Kremžar in izdala Družina v Sloveniji.

Zato je Kreditna zadruga Sloga 5. januarja letos predstavila knjigo v svojih prostorih. Povabila je večje število rojakov, pred vsem družbene, kulturne in gospodarske delavce, ki so se z veseljem odzvali.

V imenu zadruge Sloga je izrekel pozdravne besede njen predsednik Tone Podražaj, nato pa je arh. Jure Vombergar orisal pomen te nove knjige in vzroke, ki so pripomogli Slogi k tej predstavitvi. Med drugim je dejal:

Knjiga je izšla v Sloveniji v založbi Družine proti koncu lanskega leta. Avtor je dr. Marko Kremžar, ki deluje v naši skupnosti, zato imamo lahko to knjigo za „našo“ in jo imajo tudi v Slovenijo za tako. Namreč nikoli ne pozabijo povedati, da knjige ali članki, ki jih napišejo naši avtorji izražajo miselnost Slovencev v Argentini. Kaj hočejo s tem reči med vrsticami, je njihova stvar. Za nas naj bo to priznanje in upoštevanje za doprinos miselnemu toku, ki se je neprekinjeno skozi desetletja razvijal v smeri, ki so ji dali svoj pečat misleci kot so bili pred vojno Janez E. Krek, Veber in

društva, iz njegovih socialnih dni. Lahko rečemo, da je *Sloga* odličen sad DP in je zato primerno, da se prav ta zadruga na ta način izkaže kot vredna hči-nadaljevalka miselnosti in zagnanosti, ki je ob svojem času odlikovala DP.

Nato je novinar Tone Mizerit na kratko prikazal in komentiral vsebino nove knjige z besedami:

Ko sem nekega majskega dne lanskega leta brskal po Družini, mi je pogled presečen obstal ob napovedi knjižnih izdaj. Tam je precej vidno bila napovedana nova knjiga dr. Marka Kremžarja *Izhodišča in smer katoliškega družbenega nauka*. Gotovo je malokdo med nami vedel, da je dr. Kremžar že dolgo časa pripravljal to velikansko delo.

Delo samo je zaokrožen pregled temeljnih osebnih in družbenih problemov ter njihov reševanja v luči katoliškega socialnega nauka. Kako je to važno v svetu, ki se načrtno oddaljuje od krščanstva in sploh zamenjuje vero v Boga s predanostjo uživanju in materializmu ni treba še posebej poudarjati.

Priznanje Stvarnika kot najvišje vrednote, ki je nad njim in zunaj njega, daje kristjanovemu pogledu na osebo in družbeno življenje posebno usmeritev. Ta usmeritev mora skladno, harmonično povezovali kulturo, gospodarstvo in politiko

Obdobje vojn in preganjanj, kjer obdelava Pija XI „Quadragesimo anno“ (1930) in socialna vprašanja ob štiridesetletnici „Rerum novarum“; „Mit brennender Sorge“ (1937) o nacionalsocializmu in „Divini Redemptoris“ (1937) o komunizmu.

Mir je v globini, posvečeno Piju XII ter okrožnicam „Summi Pontificatus“ o Kristusu, kralju vesolja; vojni in potrebi novega družbenega reda (1939) in „Mystici Corporis Christi“ o skrivnostnem Kristusovem telesu, krščanskem občestvu in miru na zemlji (1943).

Na pragu nove dobe in Janeza XXIII „Mater et Magistra“ (1961) o krščanski ureditvi družbe.

O redu in miru, spričo okrožnice Janeza XXIII „Pacem in Terris“, ki predstavlja mir na zemlji kot sad reda in pravičnih družbenih odnosov. (1963)

Napredek brez konca obravnava okrožnice Pavla VI. „Ecclesiam suam“ o sodobnih poteh katoliške Cerkve pri njenem poslanstvu (1964); „Populorum progressio“ o pravem razvoju in resničnem napredku narodov (1967); in apostolsko pismo „Octogesima adveniens“ (1971) o nalogah kristjanov osemdeset let po „Rerum novarum“.

Vesoljni cerkveni zbor je posvečen II vatikanskemu koncilu in se mudi ob štirih koncilskih dokumentih: „Lumen gentium“ (1964) o Cerkvi, „Apostolicam actuositatem“ (1965) o laškem apostolatu, „Ad gentes“ (1965) o misijonski dejavnosti Cerkve in „Gaudium et spes“ (1965) o Cerkvi v današnjem svetu.

Odrešenik ali osvoboditelj vsebuje pregled prve okrožnice sedanjega papeža Janeza Pavla II „Redemptor hominis“ (1979) in obeh poglavij navodila „Liberatis nuntius“ (1984-1986) kardinala Ratzingerja in Kongregacije za vprašanja vere.

Ob tem bi se nekoliko ustavil. Gre namreč za vprašanje teologije osvoboditve. Citiram avtorja: „Če je krščanstvo nekako osvobodilno gibanje, ki uvaja družbene spremembe, potem je bil Jezus prvi revolucionar in mu lahko pripada vzdevek osvoboditelja. Če pa je zgodovinski Jezus iz Nazareta pravi Bog in Odrešenik, je naloga Cerkve predvsem sodelovanje pri odrešitvi človeka in le posredno pri njegovem osvobajanju. - To je eno izmed vprašanj pokoncilske Cerkve. Slovenci pa smo bili postavljeni preden je nekaj desetletij prej...“ in ob tem omenja Kocbekove krščanske socialiste. Malo naprej, ko govori o gibanjih kot teologija osvoboditve, kristjani za socializem in temeljne krščanske skupnosti meni, da „Slovencev med njimi ni. Trideset let prezgodaj so delali enake napake in sledili enakim zablodam. Ob koncu šestdesetih let pa niso imeli vizije ali pa ne poguma, da bi opozorili kristjane zahodnega sveta, naj ne sledijo njihovemu pogubnemu zgledu“.

Delo in kruh je posvečeno okrožnici „Laborem Exercens“ (1981), o pomenu človekovega dela s časnega in večnostnega vidika.

Krepost zajemnosti vsebuje pregled „Solicitudinis rei socialis“ (1987) o skrbi Cerkve za pravično družbeno ureditev.

Osnova družbe pa preučuje apostolsko pismo „Familiaris consortio“ (1981) o krščanski družini.

...ki nam utrdi spomin je analiza okrožnice „Centesimus annus“ (1991) o cerkvenem družbenem nauku ob stoletnici „Rerum novarum“.

Sijaj življenja je posvečeno zadnjim okrožnicam in sicer „Veritatis splendor“ (1993) o krščanski morali ob iskanju resnice in sreče; in „Evangelium vitae“ (1995) o vrednosti življenja.

Da pa bomo vedeli, kako je sploh mogoče vse te napotke izvesti v našem osebnem in družbenem življenju, nas avtor v zadnjem poglavju krepko pozove: „Misli in moli in delaj“. Iz katoliškega socialnega nauka moramo črpati gonilne sile, zlasti pa

Ohromelost v Ljubljani (Faz)

Nemški dnevnik Frankfurte Allgemeine Zeitung 20. januarja v prispevku s podnaslovom *Slovenija v stanju notranje in zunanje politične odrevenelosti* objavlja svoje videnje najnovejšega razvoja političnih dogodkov v Sloveniji.

Glede na preteklo leto se Slovenija podaja v težavno leto 1999, kar je ugotovitev samega slovenskega predsednika. Razen nekaterih dobrihnamernih fraz je predsednik Kučan ob prihodu novega leta izrazil svoje nezadovoljstvo nad očitno ohromelostjo slovenske notranje in zunanje politike. Kljub neutrudni prizadevnosti vlada le mukoma skriva svojo paraliziranost: spričo gostobesedne razprave v parlamentu ne morejo prekriti tega, da Ljubljana politično stopica na mestu. Zaradi nenehnega osredotočanja na notranjopolitično dogajanje se Ljubljana včasih nemočno odziva na zunanje dogodke. Kot značilnost lahko velja spor glede lipicancev, ugotavlja FAZ, ki ob tem dodaja, da je Ljubljana z mešanico ogorčenja in užaljenosti hotela zaman uveljaviti svoj pravni naslov.

Vzporedno s pritiski iz Bruslja so novi glasovi iz Bonna uničili dosedanje upanje na hitro članstvo Slovenije v Evropski zvezi, ko se je samozavestno vlada v Ljubljani že daljnovidno videla kot zmagovalko v tekmi kandidatki.

luč, ki naj nam osvetljuje pot skozi življenje, kot posameznike in kot skupnost.

Da je knjiga še bolj pregledna in res lahko služi kot priročnik za iskanje in poizvedbo, je priloženo samostojno stvarno kazalo, kar le še poveča njeno vrednost. Knjiga niso le citati, povzetek ali komentar, temveč razmišljanja o in ob katoliškem cerkvenem nauku. Ni le pregled okrožnic za analizo političnih, gospodarskih in družbenih tokov, temveč je pogled z avtorjevimi besedami „z nogami na zemlji, s srcem pri Bogu, obrnjen k svetu“.

Seveda, nobena človeška stvaritev ni popolna. Avtor sam opozarja v predgovoru na pomanjkljivosti knjige, ki pa naj bi bila tudi pobuda za poglobljen, specializiran študij posamezne tematike. Bistveni namen tega obširnega dela je nakazati bogato vsebino in razvejenost cerkvenih socialnih dokumentov ter opozoriti na enotnost smeri kljub mnogim potem, ki jih ti odpirajo in omogočajo. Vse to v tesni povezavi med družbenim naukom in vero. Zato ne preseneča, da delo ne obravnava le takojmenovanih „socialnih okrožnic“ cerkvenega učiteljstva, marveč tudi mnoge, ki so izključno teološkega značaja.

Dodal bi le še, da knjiga ni le velikansko znanstveno delo, plod dolgoletnega in vztrajnega avtorjevega raziskovanja, marveč tudi sad globokega osebnega prepričanja in doživetja. Zato je umestna zaključna misel, ki jo je v spremni besedi zapisal prof. dr. Janez Juhant, ki nas spominja, da je kljub težavam „pri Bogu vse mogoče“.

Cerkveno učiteljstvo nam, tokrat v posredovanju dr. Marka Kremžarja, nakazuje težavno, a svetlo pot. Stopajmo prepričano po njej, saj nam je Janez Pavel II, ko se je poslavljaj od Slovenije, zagotovil da „korajža velja“.

Zatem so Tone Mizerit in drugi prisotni na avtorja knjige naslovili več vprašanj, na katera je ta jasno odgovoril.

Vsem pa, ki so knjigo želeli kupiti, je bila tam na razpolago. Saj je v sedanjih nejasnih in duhovno zmedenih časih nujno, da imamo jasne pojme predvsem o socialnem nauku, ki je danes tako izkrivljen tako z leve kot z desne. In te nam knjiga nudi.

Dr. Marko Kremžar podpisuje rojakom svojo novo knjigo

brata Ušeničnika, v zdomstvu pa dr. Ivan Ahčin, dr. Ignacij Lenček in dr. Alojzij Odar.

Izid vsake slovenske knjige, napisane v zdomstvu, je za nas praznik. Navdaja nas z veseljem in ponosom, da so po 50 letih življenja v emigraciji naši razumniki sposobni napisati knjige, ki predstavljajo mejnik v slovenski literaturi; v tem primeru strokovni literaturi o katoliškem družbenem nauku.

Kreditna zadruga Sloga si šteje v čast, da omogoči to praznovanje. Za to ima moralno zaslobo v dosedanjem delovanju, saj poleg vsakodnevnega bančnega poslovanja od časa do časa pripravi predavanja, kjer se obravnava katoliški družbeni nauk, izdaja glasilo *Stik*, v katerem objavlja članke o omenjeni temi; izdala je Kremžarjeve *Stebre zajemnosti* in Vebrovo *Za družno misel*.

Če bi še obstajalo društvo *Družabna pravda* (DP), bi bilo to verjetno najbolj primerno za pripravo današnje predstavitve. Pa vemo, da je že dolgo ni več. Pač pa *KZ Sloga* izhaja iz pobud omenjenega

organizirane družbe. Iz tega soglasja izhaja razcvet in rast, ki družbi prinaša blagostanje. A za to je bistvene važnosti neka ideološka jasnost, brez katere sta človek in družba izgubljeni v labirintu zablod.

Knjiga doktorja Marka Kremžarja je „priročnik ideološke jasnosti“, ki vsebinsko povzema krščanski socialni nauk od preteklih do okolišnic sedanjega papeža Janeza Pavla II. Poglavja se vrstijo po kronološkem redu. Prične s kratkim povzetkom stare zaveze, nato govori o vplivu krščanstva na ustroj družbe, nato od Pija IX in Leona XIII in njegove obsodbe zmot liberalizma, komunizma in socializma naprej pod naslovom *Potreba jasnosti*.

Kar pogledimo po vrsti še naslednja poglavja:

Država, red in svoboda, z okrožnico Leona XIII „Inmortale Dei“ (1884) o krščanski ureditvi držav in „Libertas“ (1888) o človekovi svobodi.

Socialno vprašanje, posvečeno „Rerum novarum“ (1891) o delavskih vprašanjih in delavskem odnosu.

Zmota stoletja o okrožnici „Pascendi“ (1907) ob zmotah modernizma.

Novice iz Slovenije

Pisali smo pred 50 leti...

LJUBLJANA - Število prebivalstva Slovenije se je v tretjem četrtletju leta 1998 znova zmanjšalo. Konec lanskega septembra je v Sloveniji živelo 1.981.830 prebivalcev, kar je za 773 manj kot ob koncu junija lani. Po podatkih državnega statističnega urada je bilo zadnjega septembra v Sloveniji 965.665 moških in 1.016.165 žensk. Od junija do septembra lani pa se je za 1305 povečalo število državljanov Slovenije in doseglo znamko 1.975.444. Med njimi je bilo 956.682 državljanov in 1.018.762 državljanek. Kot menijo statistiki, je povečanje predvsem posledica pridobitve slovenskega državljanstva, ne pa naravnega in selitvenega prirasta, ki je bil po njihovih ugotovitvah malenkosten. Zadnjega septembra lani je bilo v Sloveniji 4853 tujcev s stalnim prebivališčem v Sloveniji, z začasnim prebivališčem pa 29.051. Statistiki pa so našli tudi 3421 beguncev. V tujini je v opazovanem mesecu prebivalo 37.325 Slovencev.

LJUBLJANA - Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU) je podelil priznanja za leto 1998, zlate znake za pomembne znanstvene dosežke v zadnjih treh letih na področju raziskav, ki se opravljajo v ZRC SAZU, kakor tudi za najodmevnejše doktore na področju humanističnih ved, podeljene slovenskim državljanom v preteklih treh letih. Zlati znak ZRC SAZU za leto 1998 so prejeli dr. Drago Perko in dr. Milan Orožen Adamič z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, dr. Aleš Erjavec s Filozofskega inštituta ZRC SAZU ter dr. Petra Svobljak z Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU.

LJUBLJANA - V Uradnem listu RS je bila objavljena registracija zdravila viagre, s čimer je prodaja viagre, ki jo bo sicer mogoče dobiti le na recept, uradno dovoljena tudi v Sloveniji. Zdravilo bo v lekarnah mogoče dobiti predvidoma v drugi polovici februarja, za eno tableto bo potrebno odšteti približno 1300 do 1800 tolarjev.

LJUBLJANA - Trenutno je v Sloveniji

približno 180.000 aktivnih (mesečnih) uporabnikov Interneta, kar je približno 14 odstotkov prebivalstva, starega od 15 do 65 let. Najbolj obiskani tuji WWW strani sta Yahoo in Altavista, med domačimi pa MatKurja in Telefonski imenik Slovenije.

LJUBLJANA - V starosti 79 let je umrl slovenski dirigent, publicist, skladatelj in pedagog Ciril Cvetko. Od leta 1945 je bil v Ljubljani dirigent komornega zbora Radia Slovenija, med leti 1947 in 1951 umetniški direktor Triglav-filma, med leti 1951 in 1955 pa direktor mariborske Opere in baleta. Od leta 1956 je bil Ciril Cvetko spet v Ljubljani, kjer je prevzel mesto dirigenta Opere in baleta. V letih od 1965 do 1969 je bil direktor Slovenske filharmonije, pred upokojitvijo pa še v letih od 1975-1981 umetniški direktor Opere in baleta.

LJUBLJANA - V Muzeju novejših zgodovine je do konca aprila na ogled razstava Od Triglava do treh vrhov sveta z Alešem Kunaverjem. Razstava je del zbirke, ki jo je muzeju podarila alpinistova žena Dušica Kunaver, vključuje pa osebne dokumente in listine, načrte, slikovno gradivo, oblačila ter alpinistično opremo z odprav v domače gore in Himalajo. Aleš Kunaver (1935 - 1984) je bil vodilna osebnost slovenskega alpinizma v šestdesetih in sedemdesetih letih. Med drugim je bil vodja šestih himalajskih odprav, snemalec prvih slovenskih himalajskih filmov, gorski reševalec, gorski vodnik, predavatelj ter ustanovitelj alpinistične šole za gorske vodnike v Nepalu.

LJUBLJANA - Ob 150-letnici smrti in 200-letnici rojstva (leta 2000) pesnika Franceta Prešerna je založba Nova revija na slovesnosti na ljubljanskem Magistratu predstavila faksimile cenzurno-revizijskega rokopisa Poezij z vsemi cenzorskimi posegi, reprint prve izdaje pesnikovega Krsta pri Savici in sodobno izdajo Poezij v jezikovni redakciji dr. Janka Kosa in s spremno študijo dr. Jožeta Pogačnika pod uredništvom Mihaela Glavana. Izdajo je umetniško oblikoval Matjaž Vipotnik.

Slovenija in šport

KRANJSKA GORA - Jure Košir je zmagovalac slaloma za svetovni pokal. Drugi je bil Avstrijec Thomas Stangassinger s 26 stotinkami zaostanka, tretji pa njegov rojak Benjamin Raich. Mitja Kunc na koncu 13. (1:38,55) in Drago Grubelnik 15. (1:38,75), sta dopolnila slovensko slavje.

KITZBUHEL - Najboljši slovenski smučar Jure Košir je zmagal (1:36,40) v slalomu za svetovni pokal v Kitzbuehlu, ki s smukom šteje tudi za kombinacijo; v tem seštevku je bil najboljši Norvežan Kjetil Andre Aamodt. Drugi v slalomu je bil Švicar Didier Plaschy (1:36,44), tretji pa Italijan Giorgio Rocca (1:36,47). Slovenski uspeh so dopolnili Drago Grubelnik, ki je bil 7. (1:36,83), Mitja Valenčič (1:37,47) z enajstim in Matjaž Vrhovnik (1:38,54) s 23. mestom.

ZUERICH - Na najnovejši lestvici najuspešnejših nogometnih reprezentanc na svetu, ki jo objavlja Mednarodna nogometna zveza (FIFA), še vedno vodijo Brazilci, drugi pa so Francozi. Nemce so na tretjem mestu prehiteli Hrvatje in Italijani. Slovenija je pridobila osem mest in je zdaj na 80. mestu. Med najboljšimi ekipami je najbolj nazadovala ZR Jugoslavija, ki je izgubila deset mest in je 16.

VAL DI FIEFME - Drugi dan tekmoval na devetih igrah Alpe Jadran v Val di Fieffeju so slovenski predstavniki osvoji-

li še šest medalj, torej v dveh dneh skupno že petnajst. Najvišje na stopničkih je stala slalomistka Petra Šinkovec, ki se je izkazala že na veleslalomu, ko je za vsega 4 stotinke sekunde zgrešila zlato medaljo. Prvo mesto so osvojile tudi namiznoteniške igralkice v postavi Špela Lukner, Saška Sivec in Špela Pečkaj. Drugi mesti so osvojile dekleta v biatlonu (3 x 5 km) v postavi Vesna Fabjan, Mateja Mole in Mirjam Soklič ter moška biatlonska štafeta na 7,5 km (Peter Dokl, Gašper Artač, Davor Tratnjek). Tretje mesto je pripadlo Martinu Kuharju in Špeli Bertoncelj v slalomu.

BOCA RATON - Slovensko-slovaški teniški par Katarina Srebotnik/Zuzana Valeska še naprej zmagujeta na turnirjih serije futures (10.000 dolarjev nagradnega sklada). V finalu turnirja v Boca Ratonu sta s 4:6, 6:4 in 6:1 premagali ameriško dvojico But/Jensen in s tem dosegli že peto turnirsko zmago v prav toliko poskusih.

OBERHOF - Mednarodna smučarska zveza (FIS) je objavila najnovejšo lestvico smučarjev in smučark z največjimi zaslugi. Na tekmah svetovnega pokala sta z nagradami največ zaslužila Hermann Maier (326.420 švicarskih frankov) pri moških in Alexandra Meissnitzer (344.850) pri ženskah. Jure Košir je s 134.800 franki na sedmem, Urška Hrovat pa z 62.000 franki na 16. mestu.

Vprizoritev Vombergarjeve „Vrnitve“

„Igralska družina Narte Velikonja“ je v nedeljo 30. januarja vprizorila Vombergarjevo ljudsko igro „Vrnitev“ v režiji g. Jožeta Petriča (Nikolaja Jeločnika, op. ur.) in z avtorjem samim v eni glavnih vlog (Peter), v dvorani salezijanske gimnazije na G. Belgrano.

Igra je v celoti uspela. Ne moremo se načuditi idealizmu teh igralcev, ki žrtvujejo ves svoj prosti čas in si odtrgavajo nočne ure, da zadostijo kulturni potrebi slovenskega naseljencev. In to kljub daljavam in pomanjkanju lastnih prostorov za skušnje in vaje (na odru je bila mogoča samo ena skušnja). Dosegli so velik umetniški uspeh in globoko hvaležnost pri Slovencih, ki so uživali in sočustvovali s to usodo družine v stari domovini, katere iluzije je podčrtal s kulturnimi še arhitekt Volovšek.

Kdor ni bil pri premieri, naj ne zamudi vsaj ponovitve! Ne bo mu žal!

Slovenija moja dežela

BRKINSKI ŠKOROMATI

Škoromati so skupno ime za številne pustne šeme na območju Brkinov, pokrajini v jugozahodni Sloveniji. Obhodi šem so namreč trajali vse od sv. Štefana (26.12.) do pepelnice srede, danes se je dogajanje strnilo v ožji pustni čas.

Najbolj slikovite šemske like med škoromati predstavljajo tisti, ki se imenujejo 's poberinom' ali kar 'škoromati'. To je najbolj množična skupina dokaj enotno oblečenih šem, ki se po naseljih premikajo v lahnem teku in pozvanjajo z zvonci. Nekateri med njimi imajo za pasom obešene kravje zvonce, dva ali trije pa le drobne kruguljčke. Njihov oblačilni videz označujejo koničasta pokrivala, ki so okrašena s številnimi papirnatinimi cvetovi in dolgimi raznobarnimi trakovi. Odeti so v kožuhe, namesto hlač si oblečejo bele spodnjice z rdečim ali modrim trakom ob strani. Tudi nogavice na nogah so v zelo živih barvah.

Prihod novih Slovencev

V nedeljo 30. januarja je prispela francoska ladja „Jamaïque“ iz La Havre. Pripehljala je 79 slov. beguncev iz Avstrije. Za nedeljo, 6. feb., je napovedan prihod ladje „Holbrook“ s 1085 begunci. Od teh je okoli 500 Slovencev iz beg. taborišč v Avstriji.

Mendoza

Nam še kar gre. V neki novi hišici imamo sobo. Smo skupaj z družinami Triller. Imamo že tudi nekaj pohištva. Otroka nas je v hiši 11. Kasteljsko znam toliko, da hodim kupovat, pa včasih tudi kak stavek že razumem. Ob nedeljah imamo mašo, dosedaj še s kasteljsko pridigo. Pri maši z Božom ministrirava. Popoldne so litanije z blagoslovom ter slovenskim nagovorom in petjem. Mesto mi ugaja. Nima visokih hiš in nebotičnikov. V mestu je mnogo parkov. Lepo Vas pozdravlja Marko in Boži Bajuk

Svobodna Slovenija; št. 6; 3. II. 1949

Združevanje novih političnih sil je potrebno

Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) Lojze Peterle je 19. januarja pred sejo sveta stranke, ki se je pozno popoldne srečal za zaprtimi vrati, v zvezi z združevanjem s Slovensko ljudsko stranko (SLS) pojasnil, „da je združevanje in povezovalje novih političnih sil potrebno, če nečemo, da se nadaljuje vladanje s prevaro in slabimi rezultati“. Po njegovih besedah je nujno tudi sodelovanje vseh treh pomladnih strank, saj bo država sicer še bolj nazadovala.

Pri Slovenskih krščanskih demokratih je volja po združevanju znana že osem let in želijo s to idejo tudi nadaljevati. Že pred časom so sprejeli formalne sklepe, na podlagi katerih tečejo pogovori o tem vprašanju. „Ne želimo prehitovati ali delati

na silo. Ljudska stranka naj se odloči, ali bo šla po tej poti ali ne,“ je poudaril Peterle in dodal, da je SLS kot vladna stranka namreč v drugačnem položaju.

Slovenske krščanske demokrate moti predvsem dejstvo, da ideja o združevanju uživa precej podpore na terenu, medtem ko je v vodstvu stranke ni videti. Vendar Peterle meni, „da se to lahko še precej spremeni“.

Prvak SKD je dejal, da imata s predsednikom SLS Marjanom Podobnikom v zadnjem času pogoste stike, kar naj bi bilo po njegovih besedah „normalno za stranki s tako sorodnim programom“. Peterle o podrobnostih pogovorov z Marjanom Podobnikom ni želel govoriti, potrdil pa je, da „pogovor teče tudi o združevanju“.

Mali oglasi

TURIZEM

el. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezervacija hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300

Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Almaguer 3351, 1. nadst. „F“, San Justo. Tel. 4482-5624.

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 4696-8842 - E-mail: vivodine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Kvalitetno razvijanje fotografskih filmov: 36 posnetkov 10x15 \$ 10.- Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga - Tel.: 4659-2060 - E-mail: marko@pinos.com

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uradije ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKE VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uradije ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uradije ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uradije ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Tadej Zurec

NAPELJAVA IN POPRAVILA
PLINSKIH IN VODNIH
INSTALACIJ TER KLOAK PO
VSEM VELIKEM BUENOS AIRESU

PROSITE ZA PRORAČUN
Tel. 4623-2003/Cel. 15-4526-2202

Osebnostne novice

Rojstvo: Na praznik Sv. Treh Kraljev je bil rojen Friderik Klemenčič, sin Frida in Mirjam roj. Santiago. Srečnim staršem naše čestitke!

Poroka: Poročila sta se Mendozi Maria Belen Perez in Marcelo Bajda. Priče so bile Jose Luis Perez in Elena Blanchard ter Martin Bajda in Marija Jerovšek. Želimo jima veliko sreče!

Smrt: V Tigras je 12. januarja v 73 letu umrl Jože Kočir. Naj počiva v miru.

Obvestila

ČETRTEK, 11. februarja:

Seja upravnega sveta Zedinjene Slovenije v Slovenski hiši ob 20.

SREDA 17. februarja:

V Barilochah v okviru 48. obletnice SPD razstava 9 slovenskih slikarjev v mestni občinski dvorani SCUM, s sodelovanjem SKA. Razstava bo odprta do 22. februarja

SOBOTA, 27. februarja:

V Barilochah letni dvodnevni izlet na Cerro Capilla v spomin na ustanovitev SPD.

Pestro društveno življenje

„V Hladnikovem domu se je razvijalo vsa leta pestro društveno življenje, saj dom nudi dovolj prostora za vse prosvetno delovanje, ki je zelo razgibano: poleg prireditvev, - kot igre, razne akademije, glasbeni festivali, skioptična predavanja, koncerti -, gostujejo v domu tudi igalske skupine, pevski zbori in folklorne skupine iz drugih Domov. Omenimo med pevovodji Mirka Špacapana, ki je vodil zbor od leta 1948 do 1963, ko se je vrnil z družino v Gorico, za njim je bil 6 mesecev pevovodja Viktor Burja, od 1964 dalje pa vodi zbor Ivan Mele. V domu deluje osnovna šola škofa Friderika Baraga, ki je leta 1997 imela 50 učencev. Prva učiteljica in voditeljica šole je bila Zdenka Virant Jan, dokler se ni preselila v Bariloche. Zdenka Virant je tudi vodila dolga leta otroški in mladinski zbor, ki sta dosegla lepa priznanja v vsej slovenski skupnosti. V eni izmed sob je velika slovenska knjižnica, ki ima preko tisoč knjig. Poleg doma je veliko športno igrišče, kjer mladina goji telovadbo, igra nogomet ali odbojko, vsi pa imajo tudi možnost balinanja. Treba je poudariti, da je Društvo „Slovenska vas“ vedno sodelovalo na vseh prireditvah slovenske skupnosti v Argentini.“

ZBORNİK Zedinjene Slovenije, str. 536.

Knjigo lahko še vedno nabavite v pisarni ZS, v Slogi in pri poverjenikih. Cena broširanemu izvodu \$ 80.- trdo vezanemu pa \$ 100.- Dostavimo tudi po pošti.

ŠTEVILO NASTOPOJOČIH NA SLOVENSKEM DNEVU 1998

V poročilu o 43. Slovenskem dnevu in 42. obletnici blagoslovitve Našega doma v San Justu je bilo objavljeno v tedniku Svoboda Slovenija, da je pri pripravi in nastopih bilo udeleženi 644 ljudi. Ker se to število zdi komu pretirano, sledi podroben seznam sodelujočih:

Sodelujoči pri nastopih v javnosti: pevski zbori: Pevski zbor iz Mendoze (30), Mladinski pevski zbor iz San Justa (45), Otroški zbor ZS (44), SPZ Gallus (35), solista (2); pri videofestivalu s folkloro in petjem: Bariloche (16), Carapachay (10), San Martín (10), Slomškov dom (8), Lanús (20), Pristava (15), San Justo v treh skupinah (58); recitatorji (26); skupno 319.

Sodelujoči pri sv. maši: duhovniki (14), ministranti (20), laiki (6), Čuki (4); na trgu pred cerkvijo (4) in pri začetni ceremoniji v Našem domu (4) ter narodne noše (83); skupno 135.

Priprava tiskovin, sestavljanje besedil programa in povezovanj, priprava video programa, upravljanje luči in zvoka (10).

postrežba pri stojnicah krajevnih domov: San Justo (13), Mendoza (3), Slomškov dom (6), Morón (6), Lanús (2), San Martín (11), Carapachay (4) in Bariloche (5); skupno 50.

Število žen iz San Justa pri pripravi kosila, pletenju vencev, pospravljanju (60); število mož iz San Justa pri pripravi odrov, scenerije, napisov, mlajev, stojnic, priprava prostorov za publiko (70).

Skupaj torej 644 ljudi. Morda so nekateri od upoštevanih pri seštevanju sodelovali pri dveh ali celo treh dejavnostih. Prav gotovo pa mnogi, ki so bili udeleženi posredno ali neposredno, niso vključeni. Niso pri tem vključeni odborniki sodelujočih društev, ki so žrtvovali mnoge ure na svojih sejah, prav tako seveda mame in očetje, ki so pripravili otrokom za nastop obleke, narodne noše, jih vozili na vaje, generalke in nastope. Odmislimo pri tem tudi vse stroške, ki so jih imeli nastopajoči, saj nihče ni bil za to plačan.

Jure Vombergar

Lipicanci so avstrijski, italijanski, slovenski?

Spor glede lipicancev je rešen: beli konji ostajajo avstrijski, je zapisala avstrijska tiskovna agencija APA. Avstrijski in italijanski minister za kmetijstvo, Wilhelm Molterer in Paolo de Castro, sta namreč 15. januarja podpisala protokol, v katerem „soglašata, da bo vzrejna knjiga rase lipicancev, ki jo v Avstriji vodi zvezna kobilarna Piber, polnoma kot izvorna vzrejna knjiga za lipicance.“

S tem naj bi bilo jasno določeno, da ima Avstrija izvorno vzrejno knjigo in tako določa kriterije za raso lipicancev, poroča APA in dodaja, da se je Italija se je s tem protokolom po dvehletnem sporu odpovedala lastništvu. O Sloveniji niti besede.

Slovensko ministrstvo za kmetijstvo ugotavlja, da gre za dvostranski dokument, ki v ničemer ne vpliva na rejsko delo v Sloveniji, oziroma ne govori o vprašanju porekla, torej zibelke rase. Da je izvor lipicancev v Lipici na Krasu, v Sloveniji, priznavajo vse države, ki danes vzrejajo konje lipicance, torej tudi Avstrija. Slovenska kobilarna Lipica je tudi doslej vodila rejske knjige za svojo rejo. V diplomatskih notah, ki jih je slovenska vlada poslala Avstriji in Italiji ter Evropski komisiji, je jasno poudarjeno, da Slovenija ob tem, da

ima kobilarno, ki ji nesporno pripada zibelka rase, izraža jasno namero, da bo tudi po vstopu v EZ želela voditi rejsko knjigo za svojo kobilarno v Lipici in morda tudi za kakšno kobilarno iz drugih držav.

Po drugi strani je vlada sprejela uredbo o geografski označbi Lipicanec, s katero se ime geografskega porekla Lipicanec zavaruje kot geografska označba za avtohtono plemenito pasmo konjev svetovnega ugleda, ki izvirajo z območja Lipice. Varstvo označbe Lipicanec vključuje tudi krajevno ime Lipica ter njune izpeljanke in prevode v druge jezike. Uredba bo notificirana pri Svetu za trgovinske vidike pravic intelektualne lastnine pri Svetovni trgovinski organizaciji v Ženevi.

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta N° 7211
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-11) 4636-0841

Telefax: (54-11) 4636-2421

e-mail: esloveniau@impsat1.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 70; obmejne države Argentine 105 USA dol.; ostale države Amerike 120 USA dol.; ostale države po svetu 130 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires -

Argentina - Tel.: 4307-1044 - Fax: 4307-1953

E-mail: vilko@ciudad.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 2. februarja 1999

1 dolar	166,11 SIT tolarjev
1 marka	96,55 SIT tolarjev
100 lir	9,75 SIT tolarjev

O vrnitvi Narodnega doma

Društvo slovenskih izobražencev (DSI) v Trstu je 19. januarja v Peterlinovi dvorani pripravilo drugi posvet o vprašanju vrnitve nekdanjega Narodnega doma. Udeleženci so največ pozornosti namenili členu v zakonskem osnutku za zaščito slovenske manjšine, ki predvideva vrnitev Narodnega doma, spregovorili pa so tudi o pomenu poslopja za slovensko manjšino.

Predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Rudi Pavšič je menil, da je treba vsebino Narodnega doma obogatiti z novimi simbolikami sodelovanja med Slovenci v Trstu, med Slovenci in Italijani v tem mestu ter med matico in manjšino. Kot je dejal deželni tajnik Slovenske skupnosti (SSK) Andrej Berdon, bi bile v Narodnem domu lahko ne le osrednje slovenske ustanove v Trstu, ampak tudi sloveski konzulat, umetnostna galerija, muzej, pa tudi podjetja, ki bi plačevala najemnino. Vsekakor pa bi po njegovi oceni Narodni dom lahko bil sredstvo, da slovenščina prodre v tržaško mestno središče. Da bi omenjeno poslopje postalo slovensko kulturno središče, se je zavzel tudi svetovalec v tržaškem svetu Vladimir Vremec, izvoljen na listi SSK.

Pridružite se uspešnim!

Leto 1999 je leto sijajnih priložnosti.

Ne hranite denarja doma. Naložite ga varno in donosno v Slogi, svoje nakupe pa opravite z našo kreditno kartico

MASTERCARD - CARTA SLOGA

Ali jo imate? Ne odlašajte več!

Telefon za vas: 4656-6565

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!